



Κείμενο – Δήλωση της Διεθνούς Γραμματείας της ΔΣΟ για τις καταστροφικές συνέπειες των διαφόρων εστιών πολέμου, τον ρόλο των θρησκειών και τη θέση της Ευρώπης

Η Διεθνής Γραμματεία της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΔΣΟ) κατά την συνεδρίαση της, που έλαβε χώρα από 17 έως 21 Απριλίου, στο Κοινοβούλιο της Γεωργίας, στην Τιφλίδα, εστίασε την προσοχή της στις κατάφωρες παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου με πρόταξη του δόγματος της ισχύος και στις αυξανόμενες πολεμικές συγκρούσεις που λαμβάνουν χώρα κατά την παρούσα περίοδο με τεράστιες απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, έκρηξη των προσφυγικών ρευμάτων, και ανυπολόγιστες υλικές καταστροφές.

Ιδιαίτερη ανησυχία μας προκαλεί η ανάφλεξη στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής, που έχει ως συνέπεια χιλιάδες νεκρούς, εκατομμύρια εκτοπισμένους, σοβαρό κίνδυνο για εκτεταμένη ανθρωπιστική καταστροφή, καταστροφή υποδομών, καθώς επίσης σοβαρές παρενέργειες στην παγκόσμια οικονομία, οι οποίες πλήττουν κυρίως τους πλέον αδύναμους οικονομικά πολίτες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Επιπλέον, σοβαρό προβληματισμό μας προξενεί η συνέχιση του πολέμου στην Ουκρανία για πέμπτο χρόνο, μετά την ρωσική εισβολή το 2022, και η αποτυχία μιας ειρηνικής διευθέτησης των διαφορών, παρά τις εκατοντάδες χιλιάδες θύματα αυτής της σύγκρουσης, την εκτεταμένη καταστροφή υλικών υποδομών, και εκατομμυρίων προσφύγων.

Η καταστρατήγηση των κανόνων του διεθνούς δικαίου και η επιλογή της χρήσης στρατιωτικής βίας για την επίλυση των διαφορών, πράξεις που είναι απολύτως καταδικαστέες σύμφωνα και με την Χάρτα του ΟΗΕ, θα πρέπει να αφυπνίσει κάθε θεσμό και πολίτη. Η διολίσθηση του διεθνούς συστήματος σε ένα άναρχο πλέγμα σχέσεων, όπου επιβάλλεται η επιδίωξη ή το συμφέρον του ισχυροτέρου θα αποτελούσε μια ασυγχώρητη ιστορική οπισθοδρόμηση για την ανθρωπότητα, την οποία πρέπει να αποτρέψουμε.

Πέραν των παραπάνω, η ΔΣΟ ως διακοινοβουλευτικός φορέας ανάδειξης των Ορθοδόξων αξιών στην πολιτική, δηλώνουμε ότι είμαστε απολύτως αντίθετοι σε κάθε προσπάθεια προσχηματικής ιδεολογικής χρήσης της οποιαδήποτε θρησκείας ή

θρησκευτικών ιδεών για την επιβολή παράνομων τετελεσμένων, αντίθετων προς το διεθνές δίκαιο, όπως επίσης για την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων.

Οι θρησκείες συνιστούν φορείς συνδιαμόρφωσης του αξιακού συστήματος της κάθε κοινωνίας. Ζωηρά υποστηρίζουμε την δυναμική μιας αναδυόμενης συμμαχίας πολυθρησκευτικών και πολυσυμμετοχικών φορέων, την οποία σχεδιάζει και προωθεί η Δια-Κοινοβουλευτική Ένωση (IPU), συμπεριλαμβανομένων των βουλευτών, οι οποίοι κινητοποιούν πόρους για την αντιμετώπιση των σημερινών παγκόσμιων κρίσεων.

Προκειμένου να συμβεί αυτό, οι ίδιες οι θρησκείες, οφείλουν, όπως είναι ο παραδοσιακός τους ρόλος, να έχουν στο κέντρο της προσοχής τους τον άνθρωπο, και να ενισχύσουν την ουμανιστική αντίληψη της πραγματικότητας, ανοίγοντας δρόμους ελπίδας και δημιουργίας στον σύγχρονο άνθρωπο.

Υποστηρίζουμε ότι όπως οι θρησκευτικές αξίες πρέπει να προάγουν την ειρήνη, την καταλλαγή και τον σεβασμό προς τον άλλον, έτσι και η πολιτική, ως τέχνη του εφικτού, πρέπει να προωθεί και να εμπεδώνει κλίμα συνεννόησης και συνεργασίας, προκρίνοντας τα εργαλεία της διπλωματίας για την επίλυση των διακρατικών διαφορών.

Για την αλλαγή του παγκόσμιου υποδείγματος θεωρούμε ότι χρειάζεται να αναβαθμιστεί ο ρόλος της Ευρώπης, η οποία όμως πρέπει να μετασχηματιστεί εδραζόμενη προωτίστως στις πολιτισμικές της ρίζες.

Αναμφίβολα, η Ευρώπη, μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, έχει επιδείξει μια δημιουργική έκρηξη σε απaráμιλλες πνευματικές και πολιτιστικές κατακτήσεις. Ανέδειξε τον πολιτικό πολιτισμό και την Δημοκρατία, ως καθοριστικό στοιχείο της ζωής των πολιτών της, μέσα από τις πρωτοβουλίες των διεθνών οργανισμών και οργανώσεων σε θέματα όπως της προστασίας των ελευθεριών και των ατομικών δικαιωμάτων.

Παράλληλα, πρωτοστάτησε στις πρωτοβουλίες για τον αφοπλισμό, της μείωσης και της εξάλειψης των πυρηνικών όπλων, την προστασία του περιβάλλοντος, την ιδέα της πράσινης ανάπτυξης, την προστασία των πολιτών από τοξικά απόβλητα, την προστασία της βιοποικιλότητας και πολλούς άλλους κρίσιμους τομείς για την προαγωγή και την ευημερία των λαών.

Ακόμη, εδραιώθηκε μια κουλτούρα ανεκτικότητας και ενός αγώνα για την εξάλειψη του φυλετικού μίσους, τον σεβασμό του δικαιώματος στην διαφορά, την ανάδειξη της έννοιας της ετερότητας. Η διεθνής συνεργασία πολιτικών φορέων έχει αναδείξει την έννοια της Δημοκρατίας όχι μόνο απλώς ως ένα σύστημα νόμων, αλλά ως μια ζωντανή διαδικασία διαλόγου μεταξύ ελεύθερων και ίσων πολιτών.

Σήμερα, ωστόσο, οι κατακτήσεις αυτές, μέσα στο ορυμαγδό των πολέμων που στοιχίζουν χιλιάδες ζωές αθώων πολιτών και κατασπαταλούν υπέρογκους φυσικούς και οικονομικούς πόρους, φαίνεται να κινδυνεύουν. Ο Δυτικός κόσμος δείχνει να εισέρχεται σε μια «μετα-δημοκρατική» περίοδο, όπου οι κρίσεις προξενούνται και αντιμετωπίζονται μόνο από έναν μικρό κύκλο ισχυρών ηγετών και τεχνοκρατών, ενώ οι τεχνοκρατικές αποφάσεις αντικαθιστούν τη δημοκρατική νομιμοποίηση μακριά από τον δημόσιο διάλογο και τη δημοκρατική συναίνεση. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται πίσω από κλειστές πόρτες, χωρίς τη φωνή των πολιτών, αποδυναμώνουν τα ίδια τα θεμέλια πάνω στα οποία οικοδομήθηκε η Ευρώπη και θέτουν σε κίνδυνο την ίδια την Δημοκρατία.

Όλα αυτά, ενώ είναι προφανές ότι ιδιαίτερα στις στιγμές της κρίσης, η Δημοκρατία πρέπει να καθοδηγεί τις επιλογές μας. Χωρίς αυτήν, η Ευρώπη κινδυνεύει να χάσει όχι μόνο τη νομιμοποίησή της, αλλά και την ίδια της την ψυχή. Τα θεσμικά όργανα των κοινωνιών καλούνται να δώσουν τις αναγκαίες απαντήσεις για τις αιτίες που προκαλούν τις πολύ-επίπεδες αυτές κρίσεις και να ανταποκριθούν στο αίτημα των λαών για ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο που θα ρυθμίζει τις σχέσεις των πολιτών. Σχέσεις που δεν θα βασίζονται μόνο στους κανόνες της αγοράς, αλλά πρωτίστως σε μια κοινά αποδεκτή ηθική βάση.

Υπερασπιζόμαστε τη δημοκρατική νομιμότητα σε όλες της βαθμίδες στις σύγχρονες κοινωνίες. Σε μια εποχή, όπου η τεχνοκρατική διακυβέρνηση και οι δημαγωγικές απλουστεύσεις απειλούν την ίδια τη δημοκρατική ζωή, ο λόγος και ο δημόσιος διάλογος, θεμελιωμένος στον αμοιβαίο σεβασμό, αποτελούν τη μόνη ελπιδοφόρα βάση της δημοκρατικής ελευθερίας. Σήμερα, καθώς οι δημοκρατίες σε όλο τον κόσμο δοκιμάζονται από τεράστιες ανισότητες, fake news, «τεχνικούς της εξουσίας» και πόλωση, αντιμετωπίζουν νέες μορφές αυταρχισμού, ολιγαρχικής ισχύος, αδικίας και ανισοτήτων, τρέφοντας δυσπιστία προς τους θεσμούς, η διαφύλαξη των δημοκρατικών κατακτήσεων των λαών αποτελούν την μόνη επίκαιρη πρόταση.

Έτσι, καλούμε τις κοινοβουλευτικές εκφράσεις όλου του κόσμου να συμβάλλουν στην ενίσχυση της «δημόσιας σφαίρας» (Χάμπερμας) ως τον χώρο όπου οι πολίτες, ως ελεύθερα και ισότιμα υποκείμενα, συζητούν, διαφωνούν και διαμορφώνουν κριτικά την κοινή γνώμη. Όταν αυτή υποχωρεί –υπό την πίεση των αγορών, της τεχνοκρατίας ή

της χειραγώγησης των μέσων ενημέρωσης– η λειτουργία της δημοκρατίας ελέγχεται από κλειστά κέντρα εξουσίας. Καλούμαστε, μάλιστα, να την υπερασπιστούμε ως την σταθερά του δημόσιου λόγου και της δυνατότητας των πολιτών να συζητούν ελεύθερα και να συγκροτούν συλλογικά τη βούλησή τους. Καλούμαστε να εμβαθύνουμε τη δημοκρατική συμμετοχή και να διασφαλίσουμε ότι η Ευρώπη θα γίνει όχι μόνο μια ένωση κρατών, αλλά μια κοινότητα πολιτών. Καλούμαστε ακόμη να αποκαταστήσουμε και να οξύνουμε την αίσθηση και το νόημα της πολιτικής ευθύνης, που έχει αμβλυυνθεί/υποχωρήσει στην εποχή μας.

Η ΔΣΟ τέλος απευθύνει μήνυμα Ειρήνης προς όλη την Ανθρωπότητα, προς τον λαό της Γεωργίας τις χαρμόσυνες αυτές ημέρες του Πάσχα.

Χριστός Ανέστη!